

televiznik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

S SEJE OBČINE SKUPŠČINE V VELENJU

RUDNIKU NORMALNE POGOJE

Pred dnevi so odborniki občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti v Velenju na skupni seji obravnavali predloge, mnenja, priporočila in sklepe zborov volivcev, ki začuda v tokratnem obdobju nosijo svojstveno obeležje šolske problematike. Prenavljane okoliških osnovnih šol je izredno počasen proces, ki pogosto neustrežno, kajti kljub številnim novogradnjam šolskih objektov v velenjski občini, v nekaterih krajih že vrsto let pričakujejo, da bo prišla enkrat na vrsto tudi najnujnostna prenovitev njihove šole. Na tovrstne in še druge probleme bodo odborniki na predstojeh zborih volivcev dajali odgovore in pojasnila.

V bodoče bo doslej dolgotrajna pot od vprašanj do odgovorov kraj-

ša, kajti na sejah občinske skupščine je postala oblika odgovorov na vprašanja odbornikov najneposrednejša vez med težnjami in željami občanov ter občinsko upravo in drugimi službami.

V nadaljevanju so obravnavali poročilo občinske komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka gospodarskih organizacij in samostojnih zavodov v prvih 9. mesecih lanskega leta. Zanimivo pri tem je, da je skoraj v večini industrijskih panog določena vsklajenost med maso sredstev, namenjenih za osebne dohodke s prispevki in doseženim čistim dohodkom. Od tega je odstopala zgolj tovarna usnja v Sošanju.

Zelo resno so pretresali vprašanja gospodarskega položaja rudnika lig-

nita, ki bo za uresničitev letošnjih potreb po premogu moral izvesti razne izboljšave v sami organizaciji dela in pri zadostitvi pogojev gospodarjenja, kajti rudniku so prepotrebni novi delavci predvsem za normalizacijo delovnih pogojev, da bodo lahko odpravili nedeljsko delo ter zagotovili polno koriščenje rednih letnih dopustov, kar lani ni bilo mogoče.

SMUČARJI ZA EFENKOV MEMORIAL

Smučarji celjskega okraja prirejajo vsako leto v počastitev pohoda XIV. divizije na Stajersko iracionalno tekmovalje.

Letošnje bo posvečeno spominu komandanta Stirinajste Kovačiča-Efenke. Tekmovalje bo v nedeljo, 16. tega meseca ob 1. uri dopoldne na Paškem Kozjaku. Po dosedanjih prijavah kaže, da bo v slalomu nastopilo okoli 100 smučarjev, od tega samo iz Zagreba in Celja po več kot dvajset.

PRIHODNI TEDEN V ZALCU:

Odločali bodo o planu

Prihodni teden bo občinska skupščina v Zalcu sklepala o sprejetju predloga družbenega plana za leto 1964. Občani so na zborih volivcev z nebitvenimi pripombami odobrili ta predlog, ki predvideva ob naglem povečanju količinske proizvodnje močan porast storilnosti ter še večjo usmeritev na mednarodno tržišče kot doslej.

Tako bodo v letu 1964 predvidoma povečali skupni obseg proizvodnje za

13,8 odstotkov, pri čemer sta odločilni predvsem kmetijstvo s 15 odstotnim povečanjem ter industrija s 16,1 odstotki. Tako se bo povzpela skupna vrednost družbene proizvodnje od dosedanjih 18,7 na 21,3 milijarde dinarjev, pri čemer bo v znatni vrednosti odločilen tudi izvoz, ki se bo povečal kar za 20 odstotkov.

Ta porast bodo dosegli s 5,9 odstotnim povečanjem delovne sile. Porasel pa bo tudi narodni dohodek za 14,6 odstotkov.

V letošnjem letu bodo v žalski občini močno povečali investicijske naložbe in to predvsem v modernizacijo tehnoloških procesov ter za nabavo novih strojnih naprav. Glavni poudarek pri naložbah pa je vsekakor na kmetijskem industrijskem kombinatu v Zalcu. Skupno bodo vložili okrog 4,4 milijarde dinarjev, od tega v osnovna sredstva cele tri milijarde.

Ker predvidevajo za okrog 11,4 odstotni porast storilnosti dela v družbenem sektorju gospodarstva, bodo v letošnjem letu porasli realni osebni dohodki od 10—11 odstotkov. Vso skrb pa bodo posvetili izboljšanju preskrbe tržišča in njegovi stabilizaciji.

Posebno skrb pa družbeni plan poseveča h krepitvi krajevnih skupnosti, ki morajo slejkoprej z močno razvitimi uslužnostnimi dejavnostmi razbremenjevati družine in gospodinjstva.

Nad 8 odstotkov več

RAZPRAVA O PREDLOGU DRUŽBENEGA PLANA V MOZIRJU

V mozirski občini bodo v prihodnjih dneh zbori volivcev, na kateri bodo obravnavali predlog občinskega družbenega plana in proračuna za letošnje leto. Pred zbori volivcev bodo o družbenem planu in proračunu razpravljali še na sestankih krajevnih političnih aktivov, da se bodo lahko pripravili za boljšo razpravo na zborih volivcev.

Letošnji družbeni plan občine predvideva za 8,3 odstotka višji družbeni bruto proizvod in 7,1 odstotka višji narodni dohodek od lanskega leta. Investicijska vlaganja so predvidena v višini 1 milijarde 168 milijonov dinarjev. V gospodarske investicije naj bi bilo vloženo 970 milijonov, za negospodarske pa 198 milijonov dinarjev. Največ sredstev nameravajo vložiti za investicije v industriji, kmetijstvu in gozdarstvu. Proračun ob-

Pretekli teden je bila v veliki dvorani Narodnega doma centralna proslava v počastitev 115. obletnice smrti našega pesniškega velikana doktorja Franceta Prešerna.

Dobro pripravljen in uspel program so pred polno dvorano izvajali člani Slovenskega ljudskega gledališča, med katerimi je izstopal z recitacijo pesnikovih del Sandi Krošl in gojenci glasbene šole ter pevski zbor France Prešeren pod vodstvom Eda Goršiča.

Proslave v spomin pesnikove obletnice smrti so pripravili tudi dijaki na vseh celjskih šolah.

OB 20. OBLETNICI POHODA XIV. DIVIZIJE:

Proslave in prireditve

Za dvajseto obletnico pohoda Stirinajste divizije so v Saleški dolini pripravili zanimiv program. Osrednjo proslavo bodo organizirali v vasi Ple-

šivec in to od 22. do 24. februarja, torej tam, kjer je divizija bila najhujše boje.

V počastitev tega praznika bo iz okoliških vasi krenilo več patrol. Računajo, da se bo pohoda udeležilo okrog 70 članov Zveze borcev, pa tudi pionirji osnovne šole iz Velenja. Ob tej priložnosti bo občinski odbor Združenja borcev Velenje podaril osnovni šoli na Paškem Kozjaku kino-projektor in diafilme, obdarili pa bodo tudi več domačinov, aktivistov iz NOB.

V teh dneh bo po vseh šolah velenjske občine tudi več predavanj o pohodu Stirinajste divizije. Predavali bodo člani Združenja borcev.

PRVI DEL JAVNE RAZPRAVE O STATUTU MOZIRSKE OBČINE KONČAN

Pripombe političnih in delovnih organizacij

Te dni so v mozirski občini zaključili s prvim delom javne razprave osnutka statuta občine. O njem so najprej razpravljali na sestankih krajevnih političnih aktivov in v nekaterih delovnih organizacijah. Udeležba je bila na splošno zadovoljiva. To naj bi pripomoglo, da bi se lahko boljše pripravili na razpravo na zborih volivcev in ga po potrebi tudi že dopolnili. Najbolj živahna je bila razprava o tistem delu statuta, ki govori o usmerjanju razvoja občine, o družbenih službah in o krajevnih skupnostih. Po predlogu naj bi bilo v občini osem krajevnih skupnosti. Udeleženci razprave so dali več pripomb na osnutek statuta. Statutna komisija bo v kratkem obravnavala vse predloge in pripombe ter po potrebi dopolnila osnutek statuta. Tako dopolnjen osnutek statuta bo dalša natisniti v 3.000 izvodih tako, da ga bo pred razpravo na zborih vo-

livcev dobilo vsako gospodinjstvo v občini. Razprava bo trajala vse do sredine meseca marca, ko bo po zbranih predlogih in korekturah sprejet.

V DANŠNJI ŠTEVILKI:

- Plačilo za uspeh — ne miloščina!
- Okrajni družbeni plan v pretresu na gospodarski zbornici
- Tone Vidmar-Luka: Kako je padel Badovinec
- Kritične pripombe k »metodam na šolah«
- Obsodba Romana Sege in Milene Rolihove
- Celjski primer tatvine cerkvenih plastik
- Problem v žarišču: Celjska ginekologija
- Za mlade bralce

V PRIHODNI ŠTEVILKI:

- Spomini udeležencev pohoda XIV. divizije
- Integrirano o celjski integraciji
- Po brežiški komuni
- Kaj menijo ljudje o podaljšanju delovne dobe?

LEPA BILANCA

Delovni kolektiv štorske železarnice ima za letošnje svojih članov dva prijetna počitniška doma na otoku Rabu in na Svetini nad Stozami. V letu 1963 je v njihovih počitniških domovih preživelo letni dopust 455 članov kolektiva in njihovih svojev. Za letovanje pa je sindikalna podružnica in podjetje prispevalo nad šest milijonov dinarjev.

Od 13. do 23. II. 1964

Protij sredini in okrog 22. februarja ohladitve z manjšimi snežnimi padavinami. V ostalem suho, oziroma jasno in postopno topleje.

Žalska ohceta ino »žehta«

(Po trčifonu od našega posebnega dopisnika stop)

Zalec na dan presvetega stop pušta davj se je pred več tisoč stop glavo množico zvrsti več tisoč stop spreved žalskih integrirancev stop novoporočencev slabotnega stop agrokombinata in mogočne gospe stop kmetijske zadruge poročni spreved se je stop začel vznamenju stop bla-

goslova in slabotnega ženina stop ki je končno premagal manjvrednostne stop komplekse ter se javno stop zatekel pod varno okrilje stop močno razvitega materinstva stop mladoporočenke po analizi mladostnih stop pregreh in zdravniškem pregledu mladoporočencev je bila opravljena stop poroka na veselje ženina in njegovih stop upnikov go-

stija starih stop mladoporočencev starih v smislu stop nekaj mesečnega divjega stop zakona v katerem sta živila stop svatov in ostalih priisklednikov se nadaljuje stop v novem domu brez botrov stop ker so leti stop imeli gostije preje individualno stop predvidoma gostija ne bo trajala dolgo stop nani

CELJE, 14. FEBRUAR 1964

Št. 6. Cena 20 Leto XVI.

Glavni urednik TONE MASLO
Odgovorni urednik JURE KRASOVEC
List izhaja ob petkih. Izdaja in tiska
Časopisno podjetje »Celjski tiske«. Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon 24-25.
Tekoči račun: 605-11-1-656. Letna naročnina 1000, polletna 500, četrtletna 250 din.
Inozemstvo 2400. V prodaji 20 dni

PETO POGLAVJE

Kaj če je bil sir John Baxter levičar? Bil je več kot šest čevljev visok in edini človek na Lincotu, ki je bil izredno močan. Poleg tega pa je imel, dedič svojega strica, razlog za umor. Po drugi strani je bilo dvomljivo, da bi mladi lord, ki sicer ni živel v najboljših denarnih razmerah, a je bil zdrav kot dren, tvegaj svoj pokl mu je bila slej ali prej zagotovljena. Hepplov ložaj v družbi in svojo bodočnost za dediščino, hladni in metodni sum bi se seveda utegnil upreti na nekatera dejstva iz preteklosti lorda Johna: njegovo neurejeno, razsipno življenje, morebitni večji dolгови, stričeva varčnost in ne nazadnje načrti, ki si jih je bil mogoče zgraditi za bližnjo bodočnost in ki se jim je najbrž stari lord zoperstavljal, tako glede večjih denarnih vsot kakor glede svoje lepe tajnice.

»Tista vaša teorija o levičarstvu in desničarstvu in tako naprej,« je rekel Heppel, »ni karšibodi, vendar...«

»Dejstva, kajne,« je vpadel Clay. »Kdor nima morale, mora imeti metodo, kdor nima domišljije, potrebuje dejstva.«

Doktor Gillman nas je vodil navzdol po hratovih stopnicah, skozi kamnito predsobje, opremljeno s težkim črnim pohištvom, do prostora, od koder so vodila v knjižnico dvojna tapcirana vrata, pred katerimi je stal policijski stražnik.

Okna knjižnice so bila obrnjena proti jugu velika steklena vrata so se odpirala na široko teraso.

»Dolge vrste lepo urejenih knjig, zraven pa prazna glava, ki se jih veseli,« je rekel Clay zamišljeno, ko si je ogledoval hrastove police z masivnimi medeninastimi pregradami, za katerimi so varno počivali debeli zvezki, vezani v zlatorumeno usnje. Lord Arthur je bil po vsej priliki redoljuben človek in bibliofil, ki se očitno ni zanesel na poštenost svojih gostov.

Na veliki pisalni mizi je vladal pedantno red: sveži pivniki, nova peresa, črnilnik iz starega srebra, na katerem ni bilo niti najmanjšega madeža, škatlica s pečatnim voskom in srebrenim gorilnikom, skrbno ošiljeni svinčniki in ravnilce iz slonovine; vsak od teh predmetov je imel svoj določen prostor. Samo neodtrgani list na koledarju je pričal, da se je bilo dlakopcepsko životarjenje starega lorda pravkar končalo.

»Tukaj je torej ležalo truplo,« je rekel Heppel doktorju Gillmanu in si ogledoval velik krvav madež na debeli preprogi: posušena kri je zleplila vlakna. Zdelo se mu je, da čutim gnusen sladkobni vonj človeške krvi.

Heppel je preiskoval madež z živim poklicnim zanimanjem. Iz žepa je potegnil kovinasto merilo in meril razdaljo od stene in od pisalne mize in potem razdalje primerjal z načrtom, ki ga je dobil od preiskovalnih uradnikov. Po tem načrtu naj bi bilo truplo ležalo dva čevlja od severozahodnega ogla pisalne mize, z nogami obrnjenimi proti kaminu, z glavo pa proti vratom.

Potem je izročil listek zdravniku, ki ga je dolgo časa skrbno študiral.

»Drži!« je končno izjavil doktor Gillman.

»Bojim se, da sem vas že predolgo zadrževal,« mu je rekel Heppel opravičujoče in odprl vrata.

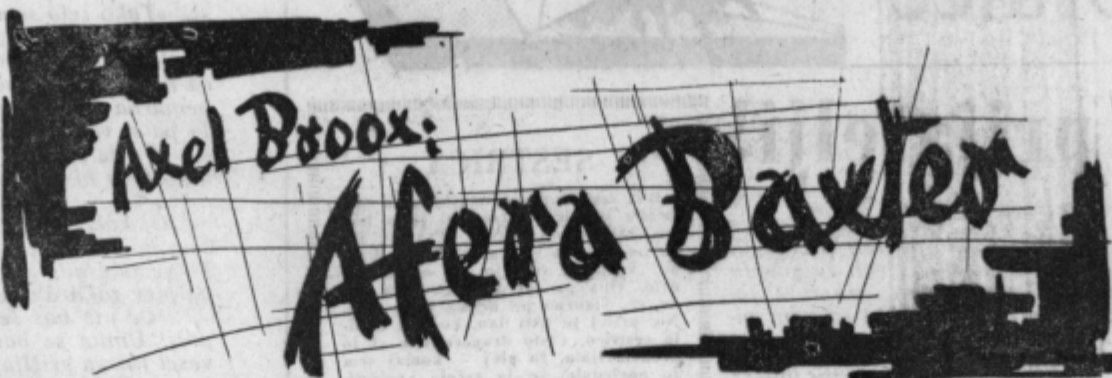
Ko je zdravnik odšel, je Lucien Clay stopil od okna, od koder je bil s prezirljivim nasmeškom opazoval Heppelovo početje.

»Kri, pravijo, kriči, menda po maščevanju ali po čem že,« je rekel. »Tale madež je vsekakor zgovoren.«

Heppel ga je raztreseno pogledal.

»Pa tudi tale prevrnjeni stol... Lorda Arthurja je morilec zabodel, ko je sedel za svojo pisalno mizo. Silovit sunek ga je prevrnil na levo, ne da bi...«

Lucien Clay ni dokončal stavka. Pogled se mu je ustavil na zbirki orožja, ki je viselo na steni: jatagani, meči, bodala, bajoneti različnih vrst. Kot vse v tej sobi je bilo tudi orožje skrbno urejeno in očiščeno. V sredi je bil prazen prostor, kjer je nekoč visel dolgi bajonet, s katerim je bil lord Arthur umorjen.

SESTO POGLAVJE

»Zakaj ni morilec izbral krajšega bajoneta, ali bodala?« je zamrmral slikar, ki je stopil k steni. »Zakaj je snel najbolj nerodno krepelo, pri vseh hudičih?!«

Heppelu se ta okoliščina menda ni zdela prav nič pomembna. Dal si je opraviti z oknom, ki je gledalo proti zahodu in ga poskušal odpreti. Ko je ugotovil, da okna niso odprli, odkar je bilo poslednjič prepletkano, je stopil k steklenim vratom, skozi katera naj bi se bil Rothmann vrnil, da bi uresničil zločinski načrt.

»V primeru, da se Rothmann ni vrnil in da ni umoril lorda Arthurja, tedaj ga je umoril eden domačih ljudi.«

»Tlakovana ploščad se je razprostirala vzdolž hiše. V sredini je vodilo nekaj kamnitih stopnic do nižje terase, posute s peskom. Za terasama je bil park; med debli velikih dreves je segel pogled do grmičevja, kjer je stala zidana senčnica.«

»Na dan umora je vrtnar nasul svežega peska. S te strani je mogoče priti v hišo samo preko spodnje terase, torej po pesku, ali pa preko cvetličnih grede: v obeh primerih bi moral morilec pustiti sledove.«

»Kar bi vam delo seveda zelo olajšalo,« je rekel Clay, ki je prišel za nama na teraso.

»Zjutraj po umoru je policija natanko preiskala peščeno teraso in cvetlične grede. Na grehah ni bilo sledov. Na pesku pa so našli odtise čevljev dveh moških, ki sta v noči, ko je bil izvršen umor, zapustila Lincot.«

»Kdo sta bila ta dva moška?«

»Eden je bil Rothmann, za drugega še ne vem, toda prepričan sem, da s te strani ni nihče vstopil v hišo.«

»Kaj pa s severa?«

»Vsa vrata so že ob mraku zaklenili. Okna so bila zapahnjena. Izpovedi služinčadi se ujemajo...«

»Torej ste prepričani...?«

»Da je bil morilec v hiši. Edini tujec, ki je to noč prestopil prag Lincota, je bil Rothmann.«

Clay je molče poslušal detektiva.

»Upam, da vas ne motim,« je rekel ženski glas za nami. Orbnili smo se.

»Sophie de Manca!« je vzkliknil slikar.

Bila je oblečena na način, ki ni bil v skladu z njenimi leti. Koketno je ponudila Clayu roko.

»Kako napreduje vaša umetnost?«

Clay je odvrnil, da je zamenjal slikarstvo z brandyjem. »Alkohol mi bolj leži.«

»Ne verjamem vam niti polovice, vi grozite človek, kar govorite o sebi.«

Njena prisrčnost je bila izumetničena.

Povabila nas je na čaj. Slikar je odvrnil, da ne pije čaja, če ni v njem več kot polovica brandyja. Tudi Heppel se je zahvalil za povabilo, češ da zdaj ne utegne.

»Seveda,« je rekla naivno, »najprej morate najti tistega groznega zločinca, ki je umoril našega ubogega Arthurja.«

»Mislim, da smo ga že prijeli,« je rekel Heppel. Mr. Johnstone se je že vselil v svojo sobo na Scotland Yardu.

»Tako hitro ste ga prijeli!?«

»In še hitreje ga bodo zopet izpustili!« je pristavil slikar. »Mr. Johnstone ima s tem umorom opraviti toliko kot vi, madame.«

»Zakaj ste to rekli?«

Clay ni odgovoril.

»Če ni bil Johnstone, je bil mogoče kak poptuh...«

»Toda... tu... v hiši...?« je zajecjajala, »kdo naj bi to bil? Vsi, kar nas je na Lincotu, smo sorodniki in prijatelji... služinčad je zanesljiva...«

»In?« je rekel Clay in jo nepremično gledal. Sophie de Manca se je zmedla.

»Ali niste hoteli še nečesa reči?« je rekel Clay.

»Bog daj, da bi se motili!«

Ko je odšla, je Clay izjavil, da še ni videl bolj žive prisprodebe anahronizma; na račun Sophiinega lišpa je zbijal šale, ki so se mu zdele precej grobe. Imenoval jo je pudrnica.

»Zdi se mi,« je rekel Heppel resno, da ta gospa skriva nekaj dragocenih podatkov, ki jih bo treba izveliči iz nje.«

»Torej se tudi vam včasih kaj zdi?« je rekel Clay.

Heppel se za zbadljivko ni zmenil. Stopil je k pisalni mizi. Spodnji levi predal je bil odprt. V ključavnici je tičal ključ. Rekel sem, da bi bilo dobro, če bi vedeli, kaj je pokojni lord vzel iz predala.

»To mislim tudi jaz,« je rekel Heppel. »Iz banke so sporočili, da je lord Arthur zjutraj pred umorom dvignil šest sto funtov. Tega denarja nismo mogli nikjer najti.«

»Tudi ne v Rothmannovem stanovanju?« je vprašal Clay.

»Ne,« je odvrnil Heppel, ki ga nič ni moglo spraviti s tira. »Računamo pa lahko z možnostjo, da je ta denar odnesel Rothmann.«

Clay se je zasmehal: »Rothmann še nikoli ni bil v tej hiši. Kako za vraga naj bi vedel, da je v predalu denar! Kdor je vzel denar, ta je moral starega lorda in njegove navade dobro poznati.«

Vprašal sem, če je lord Arthur iz banke pogosto jemal večje vsote.

»To je storil prvič,« je rekel detektiv. »Z denarjem je varčeval bolj, kot bi mu bilo treba.«

»Ali poznate številko bankovcev?« je vprašal Clay.

Inspektor Heppel je prikimal.

»Glej, glej!« je nenadoma vzkliknil in segel z roko v predal pod kup papirja. »Presneto revno nadomestilo za šest sto funtov.«

Streljanje v meglo

(Kozerija)

Pet let so bili izgledi moje družine glede stanovanja megleni. V tistem času sem streljal na vse strani in končno zadel odločbo. Sklenil sem, da bom poslej miren, popolnoma vdani v hvaležen občan. Ni sem pa računal na moj občloveški značaj, na dejstvo, da človek ni nikoli zadovoljen. To je baje tudi pozitivno, kajti stagnacija pomeni nazadovanje.

Stanujem v četrtem nadstropju stolpiča, kakršnih je v našem mestu zraslo kot gobanov po dežju. Tam stanujem že drugo leto in vrag ve zakaj se je v meni spet prebudil puntar? Globoko se srمامujem svojega nesrečnega značaja, toda enostavno ne morem iz kože.

V četrtem nadstropju imam popoldansko sonce, poletni osvetožujoč, pozimi leden zrak (skozi špranje vrat in oken). Kaj neki še manjka k tisti čudoviti rekreacijski kombinaciji. Pač, voda. No, za božjo voljo občan, vsega pa res ni mogoče imeti? Hodim se kopat v Dobrno in vsakič ves navdušen pozdravljam poletni zaprašene, pozimi pa zasnežene cevi novega vodovoda. Naj živi perspektiva!

V puntarja se spreminjam tudi tedaj, ko dobim kurjavo. Tiste sveže »sapice« skozi okenske in vratne okvirje me vselej vzpodbujajo k »obilnim zalogam... Napolnim svoj besedni top in na položaj... Toda moji napadi so odbiti:

— Projektiralni smo hišo za pogoje sukcesivne oskrbe z gorivom! —

— V času modernih energetskih virov se razburjate zaradi premoega, ki ga nimate kam dati?

Res! Neobjektiven sem! Sel sem in poslušal predavanja o plinovodih, o atomskih centralah, o gretju na vodo, tok in mazut. Ob obilici energetskih virov sem mimogrede pozabil, da imam doma glinasto peč... Kaj bi torej streljal v meglo?

Dokler ni potres v Skopju spravljal mojih opazovanj v preplah, sem mirno gledal, kako mi stene v stanovanju podolž ter počez pokajo in rišejo prav čudne zidne »freske«. Po Skopju pa sem postal paničar:

Stavba se sama od sebe ne bo potrdila, so me tolažili.

— Če bo potres? Oprostite, prej še nismo imeli predpisov za gradnjo na potresnih področjih. Sicer pa je naše mesto itak samo v osmi potresni coni!

Spet sem bil krivičen. Statiko v mojem stanovanju so uredili pleskarji...

Toda skušnjava ne da miru. Ne dovoli mi, da bi bil vdani in hvaležen občan. Ono noč, ko je nastopila odjuga, sem podvomil v funkcionalnost zasklopkih mojih sekretijskih organov. Sredi noči sem se zbudil z mokrimi nogami. Podvomil sem, da bi bil zmočil posteljo tako nizko, tam doli pri nogah... Luč mi je razodela skrivnost... Voda, tisti manjkajoči člen trojedinstva (sonce, zrak in voda) je izpolnila vrzel. Voda, da, voda. Toda ne iz nezavrtte pipe. S stropa sem jo dobil. Prav tisto, dobro neklorirano, nebeško ali (učeno) — atmosfersko vodo.

Nehvaležnež kakršen sem, sem se pritožil, češ da ne plačujem vodarino za vodo v postelji, temveč v vodovodu. Spet sem streljal v meglo:

— Zal nam je, za graditelja ugasne garancija po dveh letih. Zakaj pa je pritekla voda šele po dveh polnih letih? —

— Konstruksijska napaka? Načrt je bil odobren, prosimo vas! Sicer pa so ravne strehe moderne in kdo je računal na tako zimo?

Ob priliki se bom pritožil na meteorološki zavod. Cisto zares! Do takrat pa se oskrbujem z atmosfersko vodo v spalnici.

Ne bom več streljal v meglo. Nima pomena, pa tudi lepo ni. Treba je biti vdani in hvaležen. Tudi idejno ni na liniji, če se človek zmrduje nad napakami naše nagle in mlade rasti... Končno je stolpič, kjer stanujem, star šelé dve leti. Kakšna neučukanost. Prav sram me mora biti!

-ček.

riše: Peter Krafec

Političar

Piše: M. Mihelčič

6

za mlade bralce

LEV IN MIŠKA

Lev je srečal miško in ji dejal:

»Tako zelo sem lačen, da te bom pri pričri požrl!«

»Kaj?« se je začudila miška. »Ti, ki si kralj vseh nas živali, hočeš požreti mene, ki sem najbolj uboga živa stvarca na svetu? Ne bom ti dosti zalega, poleg tega pa sem še nemarna in ostudna tako zelo, da se celo človeku gabim. Ti pa si vendar lep in mogočen!«

»To je že res,« ji je pritrdil lev, »da sem lep in mogočen in gotovo bi bil tudi užiten. Ali bi tebi nemara dišalo moje meso?«

O, kako z užitkom bi si ga privoščila! Toda ravnokar sem pojedla neko majhno kobilico in zdaj nisem več lačna. To je odvrnila miška in jadrno pobegnula. Potem pa je iz daljave zaklicala levu:

»Ce me boš še kdaj hotel pojesti, mi povej to tri dni prej! Umila se bom in neparfumirala nalašč zate, da boš vesel inega grizljaja. Meni pa bo tudi v čast, če bom mogla ustreti kralju vseh živali...«

Dragi mladi prijatelji!

Naše zadnje povabilo vsem bralcem naše rubrike je rodilo obilen sad. Saj se še spomnite, kaj smo vas prosili, kajne? Povprašali smo vas za novi, boljše naslov naše rubrike. Dobili smo veliko predlogov in skoraj smo bili v zadregi pri odločitvi. Pa saj ni čudno — poglejte kaj vse so nam prijatelji naše rubrike svetovali: MALI UTRINKI, MLADI ZA MLADE, RADOVEDNA MALHA, ARENA MLADIH BRALCEV, VRTILJAK, ZARJA, MOJCA, ZIVANA, DALIJA ali DARJA, SNEGULJICA, TEDI, BOBI, MESECNI ZVONČEK, DELA MLADIH, CELJSKI MLADINSKI KOTICEK, IZ SOLSKE TORBE, LIST NASE MLADINE, MLADINSKI KOTICEK, OTROCI — BERITE Z NAMI, TEDNIKOV VESELI SVET, PIONIRSE VESTI, MLADI KRUPANI PIŠEJO, POTOK ZANIMIVOSTI, MLADE SKRIVNOSTI, ZELE-

NO LISTJE in TRAJNICA. Res je sicer, da srečamo v teh predlogih tudi kakšen naslov naših že znanih mladinskih rubrik in časopisov, toda kljub temu vsem, ki so nam pisali, prav lepa hvala.

V uredništvu smo odločili, naj bi se naša rubrika odslej imenovala »RADOVEDNA MALHA«. Tako nam je predlagala Tatjana Kompan, Celje, Ulica 29. novembra 29. Naslednji nagrajenci pa so: Ika Orač iz Rogaske Slatine za predlog »IZ SOLSKE TORBE«, Irena Miklov, Celje, Ipavčeva 10 za predlog »MLADI KRUPANI PIŠEJO« in še Ivanka Deželak iz Planine pri Sevnici za »POTOK ZANIMIVOSTI«. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo, vabimo pa jih, da pridejo po nagrade kar v uredništvo — in to v petek, 28. februarja ob 10. uri dopoldne.

Tetka urednica

SESTRICA

Bila sem še precej majhna, ko sem dobila sestrico. Mama mi je o tem večkrat pripovedovala. Pravila je, da bo sestrica velika kot štruca kruha. Vprašala sem jo, če se bo kaj drla. Ona pa mi je odgovorila, da ne ve, sigurno pa ne bo čisto tiho. No, pričel je tisti dan, ko sem dobila sestrico. Cisto drugače sem si jo predstavljala. In glej — komaj sem jo pogledala, že je začela vreščati, kar naprej, dan za dnem. Mislija sem, da bom ob pamet! Malo pa me je jezilo tudi to, ker je vsakdo, ki nas je obiskal, gledal samo njo. Jaz pa sem stala v kotu kot izgubljenka. Tako majhna je, pa vzbuja večjo pozornost kot jaz, sem se jezila. Prej sem bila jaz vse, zdaj pa se dobriko samo njej.

Dolgo, dolgo sem se kislila držala. Kasneje pa sem se navadila svoje male, neboljše sestricice. Danes jo imam zelo, zelo rada. Večkrat ji pripovedujem, kako je bilo, ko je bila majhna, ona pa se mi samo smeji. Ne vem, kaj si misli.

Anica Ostruh, Maistrova 8. — Celje

ZVERI V ŠOLI

Tovariš učitelj je stopil v učilnico. Skoraj bi padel vznak, tako se je »prestrašil«. Nobenega otroka ni bilo v razredu. Po klopeh so renčale same »zveri«.

»Joj, prejoj, kje so moji učenci!« je zaklical tovariš učitelj in dvignil razrednico pred sebe. Nasprotnj mu je brundal rjav medved. Godrnjal je in tacal. Pri mizi je renčal velik volk

INDIJANSKI POGLAVAR

»Glej, kakšen indijanski poglavar!« smo vzklikli, ko smo zagledali operjenega Indijanca.

»Hihihi,« se je hudomušno nasmehnil Bojan. »Poglavar? Ali ne veste, kdo je to? Hihi, to sem jaz!«

MARTIN KRPAN

MARTIN KRPAN V PUSTNEM SPREVODU

V torek je bil v Celju velik in lep pustni sprevod. In če bi vprašali otroke, kaj jih je v pustnem sprevodu najbolj navdušilo, bi verjetno odgovorili, so bili to pionirji osnovne šole iz Polul, ki so v pustni sprevod poslali: Martina Krpana in njegovo kobilico, cesarja in cesarico, ministra Gregorja, Brdavsca, pa Butalce in celo vrsto živali iz Disneyevega sveta. Veliko truda so pionirji s polulske šole vložili v izdelavo mask za svoje pustne šeme in velik uspeh so poželi. Tako pa je tudi prav, saj

dobro delo zasluži tudi lepo nagrado.

D. F. Martin Krpan in njegova kobilica

ZIMSKO VESELJE

*Tam sredi bele vasi,
otroci so zbrani vsi,
imajo sanke in smučke,
na sebi pa tople kožuške.*

*Zapele so sanke po snegu
in slo je ko veter po bregu,
a mali so peli in se veselili,
zvečer pa se v postelje tople*

poskrili.

Martin Krajnc, osnovna šola Zalec 6. d. razred.

In oči so se mu prešerno iskrrile. Za trenutek je bil poglavar. Ali ni to nekaj velikega? Zato ima pustova-

Bojan, indijanski poglavar

nje svoj čar, ki ga pri nobenem pionirskem odredu ne bi smeli zanemarjati. V Podčetrtku, kjer je tudi pionir Bojan, vsako leto prirejajo maškarado. Tu se kosajo v iznajdljivosti; na pustni dan mrgolijo glavarji, zamorci, kralji, dimnikarji, medvedje in volkovi, cigani in oficirji, berači, starke in bradat; možje, palčki in gozdne vile okoli šole. To je živžav!

»In kaj boš letos Bojan?« smo vprašali. »Glavar Crna noga?« Pomežiknil je kot miška, se skrivnostno nasmehnil, oči so mu zableščale, toda ni izdal skrivnosti. Bil pa je že kavboj Jimi, kolesarski dirkač, indijanski poglavar, le kdo ve kaj je bil letos?!

MIHEC IN LUČKA

Mihlec in Lučka sta v resnici velika prijatelja, toda tega skoraj nikoli ne pokazeta. Da bi Mihlec, ki je znan kot največji nagajivec svojega kraja, priznal nekakšne deklic, da mu je všeč — ne, to pa že ne! Pa vendar bosta Lučka in Mihlec doživela marsikaj zanimivega — z vašo pomočjo! Kako to?! Takole: Pošiljajte nam o doživljajah Mihlec in Lučke kratke, kratke zgodbičke — take, da jih bo naš risar lahko upodobil v največ štirih sličicah s kratkimi

podpisi. Boste pomagali? Torej prihodnjič — prva zgodbička o Mihcu in Lučki. Mi pa bomo seveda vsakega avtorja objavljen doživljaj naših novih prijateljev primerno nagradili.

Žalski pionirji plešejo

Ne, ne — ta fotografija pa ni s pustne prireditve! Predstavlja namreč plesno skupino žalske osnovne šole, ki je izvedla ob različnih priložnostih že veliko prijetnih plesnih točk. In čeprav tega, ne vemo zago tovo, pa si skorajda upamo trditi, da je plesna skupina žalske osnovne šole tudi ob pustu pripravila kaj novega.

BELA ŠOLA V TABORU

Bal sem se, da ne bom kmalu našel taborskih smučarjev in sankarjev. Vedel sem, da so na enem od gričev, ki obrobijo kraj. Vedel sem pa tudi, da se zbirajo vsako jutro v šoli, od koder po krepki malici krénejo na smučarske terene. Bile so še počitnice, zato sem upal, da jih bom na smučišču našel veliko. Na šolskem hodniku sem prebral sporočilo: »Smučarji bodo vadili na Grabnerjevem griču, sankarji pa na Metelanovem hribu.« Aha, tudi zamudnike imajo, sem brž ugotovil in sklenil najprej obiskati sankarje.

Ze od daleč sem opazil vesele otroke. Tudi po trije na enih saneh so se spuščali po naravnost opojni belini. Čul sem glas vaditelja: »Pazi, kako držiš noge! Nagni se na levo!« To je pa že čisto prava šola, sem nato pomislil. Ko so me otroci zagledali, sem moral tudi jaz takoj poka-

zati svoje sankarske veščine. Priznal sem si na tihem, da sem se na svojih starih sankah kar precej naučil. Med otroki, ki jih je bilo več kot dvajset, je hitro mineval čas. Še zadnjič sem se spustil po bregu. Za mano se je vila cela kača sani.

Med potjo k smučarjem sem preiščeval, kako pametno so storile organizacije v Taboru. Ena sama ne bi zmogla stroškov za oba tečaja. Pa so se povežali Partizan, Društvo prijateljev mladine, taborniki in SZDL in pripravili otrokom veselja polne počitnice. Ni bilo treba iskati denarja za drugo bivanje v planinskih domovih, le nekaj tisočakov in veliko dobre volje je bilo dovolj za uspeh.

Smučarjev pa nisem kar tako hitro zagledal. Skoraj kot z neba sem padel mednje. Kar nasmejala se mi je, ko sem malo naže zagledal drugo skupino sedem in osemletnih otrok

na kratkih, največkrat doma obdelanih smučeh. Kako pogumno so prenašali padce! Starejši, bolj izkušeni, pa so seveda skakali. Najdlje je skočil sicer Stane, ampak skok ga je stal smuča. Nerodno je padel in po zraku so sfrčale treske. Nič več skokov!

Povprašal sem po načrtih. »Pravljamo se za občinsko prvenstvo, ki bo letos v Taboru,« so mi dejali. Lepo, volje jim reš ne manjka.

DR. SERGIJE MAKEDO

PRVA PARTIZANSKA MISIJA

6

ladja in Armanda zavezniški oficir, toda agenti so trdovratno vztrajali. Medtem je z »Bakra« prisla v ambulanto skupina tvaričev, obkolila agente in jim zagrozila, da jih bo pometala v morje. To je pomagalo in agenti so se umaknili. Potem smo Armanda prenesli v bolnišnico v Modugno in tam je žal ostal izven naše sredine ves čas najtežjih operacij. Šele konec 1945. leta se je pojavil kot šef tehnične oddelka naše baze. Ta nesreča nas je huje prizadela, ker se je tako naša delegacija zreducirala samo, na mene in odslej sem moral povsod nastopiti sam ali se posluževati oseb, ki po dokumentu, ki smo ga nosili s seboj, niso bile pravomočne.

V ZAVEZNIŠKI NADZORNI KOMISIJI ZA ITALIJO

Naslednjega dne je po kosilu prišel poročnik French, da bi me zapeljal v Brindisi. V ta namen je general Trollope odstopil svoj oseben avtomobil, kar je v tistem času pomenilo neštevno znamenje pozornosti. S seboj smo vzeli tudi Poduja. Med potjo smo se veliko pogovarjali s Frenchom. Zanimala ga je naša borba. Poslušal je naše pripovedovanje, ki se mu je kdaj pa kdaj zdelo kot fantastična bajka iz nekega drugega sveta. Imam vtis, da nam je verjel. French se je v vsem pokazal našega prijatelja. Pomagal nam je vedno in povsod; njegova pomoč

je bila čisto odločilna. Simpatije, ki jih je kazal, so bile izraz iskrene prijateljstva, čeprav je bil v bistvu politični umetnik. Bil pa je prvi zavezniški oficir, s katerim smo se srečali na tujem ozemlju in tega nismo nikoli pozabili.

Zavezniška nadzorna komisija je bila neke vrste vojska vlada za Italijo; njena naloga je bila nadzorovati izvrševanje premirja s strani italijanske vlade. V tem pogledu je bila njena oblast precejšnja; to je bil dejansko vrhovni zavezniški organ v Italiji. Načeloval ji je general F. M. Macfarland, sicer v času mira znani laburistični politik in ljudski poslanec. Komisija je bila začasno nameščena v Brindisi, kjer je bival italijanski kralj in Badogliojeva vlada.

French nas je popremil v komando in poklical dežurnega oficirja. Takoj ko mu je pojasnil, kdo smo, je kapetan jezno zamahnil z roko in zelo nevljudno z zvišanim glasom pričel govoriti, da ima že dovolj teh Jugoslovancev, ki so zbežali iz svoje dežele in zdaj nenehno trkajo na vrata zavezniških komand in prosjajo za denar. French je na to izpoved ostro reagiral in kapetanu pojasnil, kdo smo, pri čemer je poudaril, da smo prišli v Italijo z vojno nalogo s svojo lastno ladjo in da od nikogar nečemo nobenega denarja. Pojasnilo je takoj delovalo. Kapetan, dežurni oficir, je brž spreminil svoj glas, nam ponudil čaj in se pričel zanimati za posebnosti naše borbe, za naše potovanje itd. Navsezadnje je bil le prepričan, da nismo to, kar je spčetka mislil, zato je odšel, da bi nas najvil pri generalu Macfarlandu.

V njej so bile trupe iz vseh kolonij in dominjonov. To je ustvarjalo veliko pisanost barv in ras — vse v angleških vojskih uniformah. Ulice Barija so bile preplavljene z ljudmi.

Mimoidoci so nas radovedno opazovali in pogosto vzklikali: »Rusi!« Zaradi čudnih uniform nas niso prepoznali, po peterokrakih zvezdah pa so sodili, da smo Rusi. Kadar smo na ulicah ali v lokalih pojasnjevali, da smo Jugoslovani, so mnogi obrzali meščinov postajali zaskrbljeni in preplašeni. Od tod je bilo precej ljudi v okupacijski vojski v Jugoslaviji. Redkokatera hiša v četrti starega Barija je bila brez naših preprog ali kakšnega drugega spomina.

Na ulicah je bilo pogosto slišati naš jezik. Bilo je mnogo Jugoslovancev, ki so po različnih poteh pobegnili sem okupaciji Italije. Bilo je precej četniških elementov, a se več politično nekompromitiranih ljudi, ki so zbežali iz strahu pred Nemci in ustaši. Posebej dosti je bilo Židov, ki so bili dotlej internirani po taboriščih v južni Italiji.

Ob prihodu na ladjo nas je čakalo neprijetno presenečenje. Armada je ležal pod ladijskim mostom z razbito glavo v mlakuhi krvi. Ko se je vzpenjal na ladjo, mu je spodrsnilo, pri čemer se je težje pokodoval. Prenesli smo ga v pristaniško ambulanto, kjer ga je previl italijanski zdravnik. V trenutku so se v ambulanti znašli trije italijanski policijski agenti, ki so hoteli stvar »preiskati«, češ da je nekdo z ladje udaril Armanda po glavi. Skušali smo jih mirno prepričati, da to ni njihova zadeva, da je »Bakara« vojna

GINEKOLOŠKI ODDELEK NEKOČ...

Ginekološko porodniški oddelek celjske bolnišnice je star nekaj več kot štiri desetletja. Po podatkih tedanjega šefa dr. Emila Watzkeja (objavljenih v 10 let ginekološkega oddelka v Celju, 1932) »so 26. oktobra 1920 z doto 20.000 K. j. prevzeli tri male sobe (7 postelj) kirurškega oddelka, nabavili dve sterilizacijski kaseti, montirali na hodniku umivalnik, predrli slepo okence ter tako pridobili 6 postelj, katerih konstrukcija je bila spoštljivo starinska.« Po istih podatkih se je v naslednjih letih oddelek razvijal takole:

- 1. julija 1921 je dobil samostojno sestro;
- v začetku leta 1922 kopalnico in prvo strežnico;
- junija 1923 so mu priključili veliko sobo — število postelj se je povečalo od 13 na 29, frekvenca porodnic pa od 334 v prejšnjem na 535 v tem letu;
- 1924 je babica dobila fiksno mesečno plačo;
- 1925 so od mestne občine celjske kupili parcelo za novi paviljon;
- 1926. leta so prepleksali okna, električno napeljavajo pa pogreznilo v zid;
- 1927 so prepleksali glavno poslopje, ob Ipvavčevi ulici postavili betonsko ograjo in zgradili pločnik; za novorojenčke, ki so 7 let zmrzovali, so pozidali novo peč;
- 21. junija 1928 je oblastni odbor določil komisijski ogled in razgovore glede projekta za zgradbo nove porodnišnice;
- leta 1929 so vprašanje sklenili odložiti na poznejši čas, hkrati pa sprejeli sklep, da mučne razmere v Celju takoj izboljšajo; za gradnjo srednjega in enega stranskega trakta novega poslopja so namenili 1,5 milijona dinarjev; avgusta so pričeli z gradnjo in po odobritvi izgradnje še drugega trakta je bila do poletja naslednjega leta stavba v grobem že dograjena.

Novi paviljon je imel prostora za 74 postelj, celotni gradbeni stroški z inventarjem so znašali 4 milijone 600 tisoč dinarjev, kar pomeni, da je odpadlo na posteljo 57.500 din. Po mnenju samega projektanta ing. Antona Dolence je bila nova porodnišnica najmodernejši in najbolj razkošno opremljen zavod svoje vrste ne le v Jugoslaviji, temveč v vsej južni Evropi.

... IN DANES

Toda čas teče. Nekdanji »ponos dravske banovine« je ugasnil, ne samo, ker je ugasnila tudi dravska banovina, pač pa, ker je preteklo trideset dolgih let. Dandanes so razmere ginekološko porodniškega oddelka, ki je torej vključen v dimenzije izpred tridesetih let, še toliko slabše. Zgradba, ki je sicer na zunaj ostala kakršna je bila (z izjemo dodatnega vhoda, ki vodi v ginekološko ambulanto), je v zadnjih letih doživela spremembe vsaj navznoter. In ne le spremembe — predvsem rešitev. Iskanje izhoda iz zadrege, ki jo porajajo potrebe, je namreč privedlo do preureditev, s katerimi naj bi maksimalno izkoristili prostore in jih prilagodili sodobnim medicinskim metodam in postopkom. Ze bežen sprehod skozi oddelek nam kaže vsekakor skrajne pridobitve v tem smislu, toda dokaj neugoden je vtis, ki ga zapuščajo recimo zasilna ležišča na hodniku in ki ga ne morejo odpraviti še tako vztrajna prizadevanja v danih pogojih. Čeprav je uspelo velike galeje spremeniti v okusne manjše sobe (z največ po šest postelj) ter z ustrezno funkcionalno preureditvijo stranskih prostorov pridobiti manjkajoče pritlikline, je oddelek še vedno brez čakalnice; ob operacijski sobi je pisarna, ki tja ne sodi itd. Toda v tem še ni najhujši problem, saj bi bilo mogoče čakalnico urediti s prizidkom; z nadaljnjimi prizidavami bi lahko prestavili pisarno v prvo nadstropje, kjer bi namestili tudi arhiv, medtem ko bi v drugem nadstropju uredili ambulanto (da ne bi bilo treba bolnic prenašati iz tega nadstropja v prvo). Prav tako bi bilo potrebno tudi dvigalo.

Večje težave so v pogledu standardnih postelj. Teh je trenutno 148, kar je pri frekvenci 170 in več žena premalo. Zato se vodstvo oddelka ukvarja z mislijo, da bi nadzidali teraso ter v njej uredili prostore za dežurstvo, s čimer bi lahko sedanje dežurne prostore namenili porodnicam in tako pridobili okrog 20 novih postelj. Če bi dozidali še na obeh straneh prizidka, bi pridobili vsega skupaj 32 postelj. Tako bi ob razmeroma skromnih investicijah (okrog 40 milijonov dinarjev) zadostili potrebam celo za deset do petnajst let.

Toda to so za zdaj le še »megleni horizonti«, ker za uresničitev zamisli ni finančnih sredstev; perspektivni

Del kirurškega oddelka, kjer bodo postavili prizidek, v neposredni bližini ginekologije (levo).

TEŽAVNE RAZMERE

na ginekološkem oddelku celjske bolnišnice

program razvoja bolnišnice pa predvideva drugačno rešitev. Ta je, kar zadeva ginekologijo, predvsem v opustitvi sedanje zgradbe.

»POPOLNOMA NEHUMANI ODNOSI«

Da bi o sedanjem položaju ginekološko porodniškega oddelka dobili jasnejšo podobo, velja poleg že navedenih podatkov, ki nam jih je posredoval predstojnik dr. Rudolf Cik, navesti še njegovo mnenje. »Na našem oddelku«, pravi dr. Cik, »bi bilo za ublažitev sedanjih razmer nujno izvesti to, kar sem že navedel. Vendar imam občutek, da smo zastopavljeni ter da preveč forsiramo kirurgijo. Povedati moram namreč, da se s prizidkom kirurškega oddelka ne strinjam. Sklep o tem je bil sprejet brez sodelovanja predstavnikov našega oddelka. Prizidek nam ruši in jemlje razgled in zunanji videz, prav tako tudi vsako intimnost, ki je za naš oddelek še toliko nujnejša zaradi miru in večje čistote, potrebne ženam, kar drugi zdravniki neradi priznavajo. Prizidek, ki bo veljal od 250 do 300 milijonov dinarjev, bo le začasen, po nekaj letih bo postal pretesen in treba bo iskati novo trajno rešitev. Podpiram pa (in to podpiramo vsi) predvideno izgradnjo objekta v smeri proti zdravstvenemu domu, kjer bi našla svoje prostore tudi ginekologija. V tem primeru bi našo sedanjo zgradbo lahko uporabili za različne potrebne oddelke, morda celo za dečji dom, ki bi

ga Celje moralo imeti, a ga še nima. Čeprav je slišati, da bi zgradbo kazalo podreti, bo njena trdnost vzdržala vsaj še sto let. Karkoli bi v to hišo namestili kasneje, ta, gotovo ne prevelika investicija, ne bi bila stran vržena. Ker si prizadevamo, da bi izboljšali predvsem položaj naših žena in ker pri tem ni potrebne pomoči od zunaj, smo lani novembra naslovili na centralni upravni odbor bolnišnice prošnjo, da bi ustanova najela kredit, ki bi ga naš oddelek izplačal v desetih letih. Prošnje do danes, vse kaže, še niso obravnavali.

»Ne bi bilo treba posebej naglašati, da so največji problemi prav zasilna ležišča, ki v nobenem pogledu niso primerna, saj se žena ne more odpočiti, razen tega ne dopuščajo vzdrževanja reda in čistote itd. Pomanjkanje standardnih postelj ima seveda tudi še druge negativne posledice. Zlasti so v težkem položaju matere, ki morajo že tretji dan po porodu zapustiti oddelek, pri čemer prihaja doma do zelo pogostih komplikacij, ob katerih trpi tako mati kot otrok (vnetje dojke, podhranjenost otroka, hušanje, driske, zlatenica itd.). Mislim, da mati danes težko dobi na dom pomočnico, ki bi jo negovala in ji nudila to, kar bi ji morala nuditi bolnišnica. Če upoštevamo, da bi mati morala ostati v bolnišnici vsaj šest do sedem dni, imamo potemtakem opraviti s popolnoma nehumanimi odnosi. Prav socialistični družbeni standard je tudi v tem, da damo bolnikom kar potrebujejo, pa jih šele potem, ko njihovo zdravstveno stanje to dopušča, odpustimo. Zategadelj se zdi varčevanje s sredstvi, ki bi omogočila izpolnitev takega smotra, dokaj neumestno. Je namreč tudi v nasprotju s sistemom, v katerem naj bi bila na prvem mestu skrb za človeka kot našo največjo družbeno vrednoto. Žal ga v praksi vendarle še premalo cenimo.«

IZPOLNITEV PRIZADEVANJ BI OMOGOČILA BOLJŠE DELO

Kakor povzemamo iz nadaljnjih podatkov je utesnjenost na ginekološko porodniškem oddelku očitna tudi, kar zadeva novorojenčke. Ob-

stoje pravzaprav samo dve otroški sobi, ki sta obe prenatrpani. Vtem ko je dejanskega prostora le za 68 dojenčkov, se giblje njihovo število med 72 in celo 89. (Za otroke, ki niso zdravi in za nedonošenčke ima oddelek seveda posebne skromne prostore). Razumljivo je, da stiska občutno otežkoča delo zdravstvenega kadra, ker je za nemoten potek dela potrebna solidna organizacija. Delo samo pa je toliko zahtevnejše, ker so matere in seveda, starši nasploh za svoje otroke, razumljivo, občutljivi.

Predstojnik ginekološko porodniškega oddelka dr. Rudolf Cik

Kljub temu je ginekološko porodniški oddelek v zadnjem času dosegel pomembne uspehe. Tako je bilo na oddelku lani 1.874 novorojenčkov, od katerih je bila zarada povečane zlatence potrebna zamenjava krvi v 45 primerih, medtem ko v 76 primerih krvi niso mogli izmenjati doma. Pri tem so porabili vsega skupaj 52 litrov krvi. Razveseljiv je tudi podatek, da lani ni umrla nobena porodnica in da je tudi umrljivost otrok minimalna. Zasluge za to ima pač v prvi vrsti zdravstveni kader, ki je po mnenju predstojnika dr. Rudolfa Cika pokazal veliko sposobnost in prizadevanost, prav tako pa gre priznati tudi celotnemu kolektivu.

Tu velja dodati, da vplivajo neurejeni pogoji tudi na kadrovsko zasedbo. Na oddelku je zaposleno 108 ljudi, od tega 13 zdravnikov, 6 medicinskih sester, 18 babic, 12 bolničark in večje število strežnic. Zasedba pa skoraj v nobenem mesecu ni popolna. Tako je bilo januarja letos zaposleno le 96 uslužbencev, 18. oktobra lani pa jih je bilo v službi celo komaj 79. Takšno nihanje števila zaposlenih vsekakor ni ugodno, ker obremenjuje ostale uslužbence. Da bi bila zasedba polna, bi oddelek potreboval vsaj še 12 ljudi, od tega tri zdravnike. Tako je torej izpad še večji.

POTREBE IN ŽELJE ŽENA NAREKUJEJO ŠE DRUGO AMBULANTO

V okviru ginekološkega oddelka deluje tudi ambulanta, ki so jo pred leti uredili v kletnih prostorih. V tem času je popolnoma opravičila svoj obsto. Ambulanta posluje 10 ur dnevno, povprečnih dnevnih pregledov pa je 80, kar pomeni, da odpade 8 pregledov na uro. Po mnenju predstojnika dr. Cika tako visoko število pregledov ne more zagotoviti preveč kvalitetno delo, kajti mednarodna norma predpisuje le štiri preglede na uro, se pravi polovico manj. Spričo tega narekujejo potrebe ureditev še druge ambulante — prav tako v kletnih prostorih ginekološkega oddelka. Obe ambulanti bi poslovali ves dan. »Ob tem,« pravi dr. Cik, »se nam ne zdi prav, da za potrebe ginekološke službe ne bi več storil tudi zdravstveni dom, ki ima enega samega ginekologa, a bi moral imeti vsaj še dve ambulanti, da bi delali trije zdravniki. Področje, ki ga ta služba zajema, je namreč zelo obsežno, preventivna dejavnost pa je zlasti v zgodnjem odkrivanju boleznih tu še toliko pomembnejša.«

D. Hribar

DVE SCOTTOVI

Pesnik in romanopisec Walter Scott je srečal berača in ga hotel obdarovati. Ker pa slučajno ni imel pri sebi drobiža, mu je dal srebrnik in rekel:

»Nate, vzemite, ostanete mi pa dolžni šest penyjev.«
»Bog vam povrni,« se je zahvaljeval berač, »želim vam samo, da bi živeli tako dolgo, dokler vam ne poplačam tega dolga.«

Sluga je pisatelju zaupal tole:

»Gospod Walter, vaši romani imajo zame neprecenljivo vrednost!«
»Zelo sem vesel, da toliš!«
»Res gospod, kadarkoli sem podnevi naporno delal in prišel utrujen domov, sem vzletel izmed njih — in takoj zaspal.«

PROBLEM V ŽARIŠČU

VLADO SMEH:

Maske dol

(Nadaljevanje)

Dosedanja vsebina: Stefan Frakelj, ki na jutro po pustni spozna, da je žensko bitje ob njem v postelji negibno (mrtvo) je vrh vsega dobil še odpoved stanovanja zaradi te ženske v postelji. Z dogodki na pustni veselici skušamo zvedeti od kod ta ženska v Frakeljevi samski postelji? Ugibajte s piscem tudi vi...

In spet smo zagledali Stefana Frakelja pred mikrofonom:
— Nastopa skupina konfekcijskega podjetja »Moda«. Vse je domače izdelave, le lutke smo uvozili iz Italije.

Bil je to baletni nastop. Šest moških je prineslo šest lutk. Pričeli so jih oblačiti. Posnemali so delo domačih kreatorjev mode. Ko so bile lutke pripravljene (bile so same lepote v naravnih velikosti), so izvedli še ples krojačev. Med plesom so se priklonili in takrat se je primerilo, da je vsem popustil šiv na hlačah. Neprijetnost so prikrili tako, da so se obrnili in postavili most. Takrat so jim pa na suknjičih odleteli gumbi. Pograbilo so vsak svojo lutko in izginili za zaveso. Za slovo

so gledalci še videli šest razpočenih zadnjic...

— In zdaj se naša šarmantna Marjana Deržaj. Naslednja točka pa bo nastop gostov iz Dravskega polja — kurenti...

Ko je prišla Marjana do Stefana, ga je poljubila. Pogledal jo je, kot da bi mu dala sto tisoč dinarjev, potem pa je zaprl oči, odšel od mikrofona naravnost preko mize, za katero so sedeli ugledni gostje in sedel predsedniku na kolena. Šele takrat se je ovedel in dejal: — Par-don — ter stekel za oder.

Marjanino temperamentno petje je vžgalo, kakor pravimo. Vsi prisotni so se pozibavali ob razgibanem ritmu. To je poskusil tudi »copatara«, vendar ga je žena pogledala ne samo do pozibavanja, marveč do življenja.

Pri vstopu v dvorano se je prikazal človek v zaporniški obleki. Naslonil se je na podboj. Dihal je hitro in nekajkrat pogledal, če ga kdo zasleduje. To je zaigral tako prepričljivo, da so vsi, ki so ga opazili, moralno priznati, da je odlični igralec.

Izenadena je stekel in se pomeljal med druge maske. Ko je bil za stebrom, je vstopil v dvorano miličnik, ki je vodil na vrvici psa. Zalajal je,

pogledal miličnika in ga jel vleči proti tistemu delu dvorane, kjer je bil biše. Ustavila sta se natanko pred stojnico, na kateri je pisalo »Kranjske klobase«.

Stefan Frakelj je pogledal po dvorani in vprašal:

— Zdaj mi pa povejte povsem okritosrčno: ste me že slišali peti? Dvorana mu je odgovorila:

— Ne!... Ne že!
Stefan se je nasmehnil:
— Pa me tudi ne boste... Namesto mene bo zopet Rafko Irgolič. Pesem je sicer uvožena, vendar smo jo presadili v slovensčino in tako predelali, da je predsednik sindikata dovolil izvedbo ob spremljavi orkestra in baletnega ansambla. Tovariš, predsednik, dajte, prosim, znak za začetek.

Predsednik sindikata se je naklonil proti županu, ko mu je ta pokimal, je dal z roko znak, da lahko prične.

Predsednik sindikata je dal Stefanu vedeti, da bi se hotel z njim nekaj pomeniti. Dobila sta se v garderobi.

— Kaj je sedaj na vrsti? ga je vprašal.

— Skeč »Rotacija«...

— Me hočete uničiti, je zatulil predsednik. — Dobro veste, da tega nisem dovolil. Takoj ko sem prebral ta skeč, sem ga prepovedal.

Predsednik si je jel brisati potno čelo.

Stefan mu je skušal ugovarjati:
— Tovariš predsednik. Saj ni pri tem skeču ničesar, kar bi dišalo po kapitalizmu. Vse je prirejeno našim razmeram. Skeč je torej docela socialističen in jaz ne vidim razloga, da bi...

— Prenehajte —, je zatulil predsednik — prenehajte z vašim ringlšpilom! In tate še kaj na programu?

Prihodnjije! Klopčič se odvíja. Če še niste, boste bližje skrivnosti.

PUSTNI GROFJE V KOZJEM

To je bilo na sobotni pustni maškaradi v Kozjem. Turistično društvo Kozje, je letos priredilo sprevod grofov in vitezov iz okoliških gradov. Karneval nameravajo prirediti vsako leto, tako da bi to postala ena od turističnih znamenitosti kraja.

Letos se jim je karneval kar posrečil. Na trgu, kjer so napravili kulise grajskega obzidja se je zbrala množica ljudi iz okoliških krajev, Celja, Smarja, Rogaske Slatine, in celo Zagreba je bilo nekaj motornih kočij.

Sodelujoče maske iz Kozjeva, Planine, Podsejda, Pilštanja in Bistrice ob Sotli, so

bile solidne. Pustno obeležje pa so dalaje maske za 200 dinarjev, ki so jih nekateri plemiči nosili na obrazu ter zgovorni špiker, ki je vodil celotno ceremonijo.

Prvo nagrado je dobila skupina iz Planine, drugo pa odlična skupina Turkov iz Bistrice ob Sotli. Toda, saj še ne veste, kaj so Turki počeli v Kozjem. Naj nadaljujem s prekinjeno zgodbo...

... so pridrveli Turki in pre-

gali plemiče, ki so se morali umakniti v grad. Če so se hoteli rešiti, so morali dati turškemu vojskovedcu Ali Paši, tri najlepše gospične. Toda hrabri vitez Dietmar se je postavil za mlade deklice in pozval najmonejšega Turka v boj. Zmagovalec naj bi odločil o usodi deklic. Po hudem dvoboju, je Dietmar premagal grdega Turka in rešil kršćanske deklice pred kruto usodo.

S tem je bila tudi končana zgodovinska pustna ceremonija na kozjanskem gradu. Nadaljevala pa se je do drugega jutra po gostilnah, v katerih je bilo veselo pustno rajanje.

LOJZE STEPANČIČ

Prva žirafa v Evropi

Ob koncu 1825. leta je francoskemu konzulatu v Kairu neki egiptovski paša podaril mlado žirafa. Konzul jo je podaril zoološkim vrtu v Parizu. Naslednje leto so žirafa prepeljali v Marsailles. Spremljal jo je neki Arabec s tremi mladeniči, ki so vodili s sabo tri krave. Kajti žirafa je popila dnevno od 20 do 26 litrov mleka.

Ko so jo vzkrcali z ladje, se je na pomolu zbralo toliko ljudi, da je morala intervenirati policija. Iz Pariza je prišel ukaz, da morajo na žirafu paziti, da bi do tja prispela zdrava. Vodili so jo po ulicah Marsaillesa in ko so ljudje izvedeli, da je pod zaščito kralja, so se ji odkrivali. Prišli so razmišljati, kako bi žival spravili do Pariza, ter sklenili, da jo bodo pospremili peš. Razdalja je znašala komaj 880 kilometrov!

Potem ko je neki krojač naredil žirafi obleko, sestavljeno iz dveh delov in kape (za 105,50 frankov), je sprevod aprila 1827. krenil proti Parizu. Poleg Egiptčanov so bili v spremstvu še francoski konzul iz Kaira, veterinar in neki stari francoski diplomat.

Prvi in edinstveni potnik tistega časa — žirafa je dostojanstveno (ker je bila pač našmujena) in počasi stopala po francoskih cestah, od vsehpašod pa so drveli prebivalci, da bi videli ta čudež. Mnogi so žirafi prinašali darila. Ponekod je prihajalo do gneče, tako da je moral konzul intervenirati pri policiji, ki je sprevodu prispevala 6 konjenikov — žandarjev.

Po 25 do 30 kilometrov dnevne hoje so na 348. kilometru počivali (Stiri dni). Ker je bilo to prav v Lyonu, so v tem mestu zabeležili dotlej največje število obiskovalcev. Čim bolj se je čudežni sprevod približeval Parizu, vse večje je bilo zanimanje. Karl X. je skušal preprečiti svoji grofici, da bi pohitela gledat žirafu, toda zato so hife tja Stendhal in drugi književniki, slikarji in igralci.

Po tridesetih dneh potovanja je ob petih popoldne ob velikem

pompu stopila prva žirafa v zoološki vrt v Parizu. Tu je živala do 1845. leta, ko je poginila.

PRANJE GLAVE PO KITAJSKO

Kitajci radi poudarjajo, da metode socializacije v ostalih socialističnih državah še zdaleč ne dosegajo njihovih. Med drugim pravijo, da si socia-

vali določeno skupino večjih posestnikov in drobnih pokrajinskih »tovarnarjev«, da so le-ti neke noči odločno manifestirali pred tamkajšnjo

njihovo imetje, ker bojda niti za trenutek niso več zdržali ognja vesti, da izkoristajo ubogo ljudstvo.

Tako v besedah. Spodnja slika pa nam kaže, metode prepričevanja tako imenovane »zemljiške gospode«, ki so v bistvu delavni kmetje, zvezani v zbirnem taborišču. Sicer pa kaj bi dvomili o kitajskih metodah, če se je spokoril sam kitajski cesar, ki je ob zmagi kitajske revolucije imel (zamislite se) 8 let.

REKLI SO...

Nekateri starši iz principa ne tepejo svojih otrok, razen v samoobrambi.

Komik Bob Hope

Luna se neprestano spreminja iz nebeskega telesa v letališče.

E. E. Tuckey, ameriški astronom in fizik

listična gibanja z nacionalizacijami ustvarjajo nasprotnike v ljudeh, ki so jim odvzeli proizvodna sredstva. Na Kitajskem baje to opravijo drugače.

Tako je nedavno kitajski časopis objavil naslednji primer: Tako dolgo so prepriče-

vali občno. To so počeli tako dolgo, da je prišel tudi župan in na njihovo zahtevo poddržal

»KER SA NAM VAS GNADLJIVI GOSPOT GROF OTO VON DRACHENBURG V SOSESKO PERŠLI, SMO SE JEM MI FRIDERIK GROF INU KNEZ CELJSKI, INU VLASTNIK PLANINE PERŠLI V POSETE Z NAŠE...

Komaj je dvorski ceremonijal Michel Lombardo prebral pismo, s katerim je planinski grof najavil svoj obisk v Kozjem, že je tudi glasnik na grajskem stolpu s trobento naznanil njihov prihod.

Nadželu je jezdit zastavonoša s planinsko zastavo, za njim vitezi in vojščaki na konjih, ki so spremljali obe kočiji, v katerih se je pripeljala gospoda. Grofje so pripeljali s seboj tudi Veroniko Deseniško in častljivega grajskega sodnika dr. Jaka Mudo.

Domačin jih je na odru pred gradom pozdravil in jim predstavil druge goste. Mogočni birič pa je privezal Veroniko Deseniško ob sramotilni steber, kjer je počakala, da so se zbrali vsi najavljeni grofje, ki so jo potem sodili. Prišli so še: Pilštanski, Podsejski, Kunšperški grofje in častljivi menihi iz samostana v Jurklostru.

Ko se je tako zbrala vsa gospoda, se je pričelo sojenje ubogi Veroniki. In vsomogočno sodišče jo je seveda brez usmiljenja obsodilo na smrt z utopitvijo (desno zgoraj).

... Toda počakajte še malo, naj prvo povem, kaj in kje je to bilo.

Ubogo Veroniko Deseniško so neusmiljeni sodniki obsodili na smrt z utopitvijo (desno zgoraj).

Strašni Turki so napadli v Kozjem zbrano plemstvo in premagali njihovo vojsko (desno spodaj).

Lahko verjamete, da se je grajska gospoda lepo zabavala, čeprav se smeh pod maskami za 200 dinarjev ni videl (zgoraj levo).

Gnadjliva gospoda se je na sprejem pripeljala v kočijah. Tudi prečastiti grajski sodnik dr. Jaka Mudo ni hotel biti izjema (zgoraj desno).

LETOŠNJA PAŠA

ronkih že vse polno kopnač. Na teh kopnačah pa se že pasejo ovce, ki so letos torej zelo zgodaj prišle do prave trave.

Letošnja zima je bila prav čudna in muhasta. Medtem ko smo se po navadi smučali v gorah, v dolinah pa grelj, je bilo letos ravno narobe. Dolgi tedni sonca in blagega vetra so s planin pobrali sneg že mnogo prej, preden smo si v dolini sploh upali misliti na to. Tako je bilo tudi na Pohorju, kjer je zdaj po ob-

Mož Z DVEMA OBRAZOMA

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Se tisto noč je Erikson s prvim vlakom zapustil Leipzig. Na postaji je opazil, da ga zopet spremlja tisti gestapovski agent, ki mu je pred nekaj urami uspelo pobegniti. Bil je živčen in utrujen. Nenehno je mislil na Schröderja.

Gestapovski agent bo verjetno poročal, da je videl Schröderja v družbi Eriksona in da je potem za njim izginila vsaka sled. Če bo Konrad, gestapovec, ki mu je Schröder telefoniral, videl poročilo, bo morda posumil, a morda tudi ne...

Erikson je vedel, da se muči brez potrebe. To, kar je rekel Himmlerju in tisto, kar je povedal Schröderju, je bilo v bistvenem nasprotju. Bilo je malo verjetnosti, da bi to poročilo lahko povezali z ubojem Schröderja. Razen tega, kje je kakšen dokaz? Nož je vrgel v reko, ko se je čezno peljal z vlakom. Ko pa se mu bo ponudila priložnost, bo odvrgl še obleko, ki jo je imel na sebi. Ni mu kazalo nič drugega, kakor da odide v Berlin in čimprej zapusti Nemčijo.

Ne, ostal bo, da bi do konca izpeljal svojo nalogo. Moral bo kar se da hitro dobiti podatke o rafinerijah, tovarnah sintetične nafte.

Kmalu zatem je imel Erikson važne podatke. Vedel je točno, kje so rafinerije, kako

so zakamuflirane, kakšen je položaj protivionske zaščite itd.

Erikson se je vrnil v Berlin nekega sončnega jutra 1944. leta. O prihodu je obvestil von Oldenburga, ki ga je počakal na postaji. Takoj ko je Erikson zagledal njegov obraz, je vedel, da se je zgodilo nekaj neprijetnega.

— Imam slabe vesti. Reisnerja so prijele. Včeraj popoldne, je rekel von Oldenburg. — Reisnerja, za boga! Je mogoče? Zaprt!

— Oldenburg je priklimal: — Skušal sem ugotoviti, toda ne vem, kdo ga je zaprl in kje je zaprt.

— Verjetno je to stvar Ulrichovih prijateljev, je pripomnil Erikson. — Toda ti mi nič ne morejo. Razen mene ste vi edini človek, ki ve, da je Reisner sodeloval z menoj. Vse zaupne pogovore sva vodila na mestih, kjer naju nihče ni mogel slišati.

— Mislite, da bo Ulrich prisilil Reisnerja, da bo spregovoril?

— O tem sem prepričan, je rekel Erikson. — Oni so verjetno spremljali moje delo na ozemlju rajha in odkrili moje zveze z Reisnerjem. Toda če bodo prišli do zaključka, da so se prevarili, ga bodo izpustili.

— To zveni zelo prijetno, je rekel von Oldenburg.

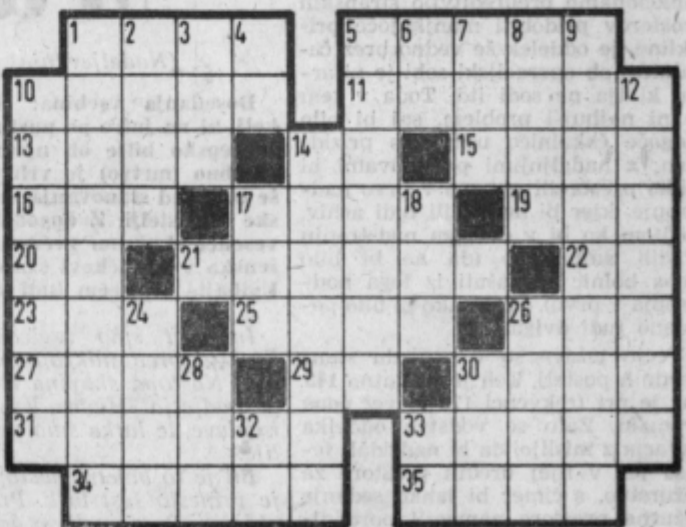
Erikson in von Oldenburg sta najela taksi in se odpeljala v glavni štab gestapa. Eriksona je sprejel Himmler. Potem ko mu je poročal o svoji poti, je Erikson rekel: — Zdaj lahko pričnemo z delom. Nameravam se še danes vrniti v Stockholm, da bi tam opravil še neke finančne posle in potem...

(Nadaljevanje prihodnjic)

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. zagoda, 5. 10. burkež, pavliha, 11. predstojnik fakultete, 13. tovarna barvil v Celju, 15. Ludolfovo število, 15. industrijsko mesto v Sovjetski zvezi, južno od Moskve, 16. posoda za shranjevanje vina, 17. visokokalorično gorivo, 19. stari oče, 20. začelnici po vojni umrlega slovenskega slikarja in ilustratorja, 21.

človek slabega značaja, 22. japonska dolžinska mera, 25. kralica francoske teroristične organizacije, 25. slovnični pojem, 26. dvojica, 27. med, čebelji proizvod, 29. osebni zaimek, 30. oklopno vozilo, 31. športni vaditelj, 33. gora v Savanju, priljubljena izletniška točka, 34. pozitivna elektroda, 35. linija.

NAVPIČNO: 1. zadnja egiptovska kraljica, 2. član gornjega doma v britanskem parlamentu, 5. ime pisatelja Andrića, 4. oznaka za neznanca, 5. poklon, klanjanje, 6. samo, zgolj, 7. podoba golega telesa, 8. gaus, 9. strpnost, dopustni odstop od veljavnih predpisov, 10. zamudnost, netočnost, 12. gumi-ca, 14. pomoč, opora, 17. ptica pevca, 18. kurir, odposlanec, 24. drobnoznanstveni sneg, 26. nastava, zanka, 28. spodnja ploskev posode, 30.

tračnica, 32. skrajšano ameriško ime, 33. različna soglasnika.

(F. P.)

RESITVE KRIZANKE IZ PREJSNJE STEVILKE

VODORAVNO: 1. zapora, 7. Sand, 11. dvorec, 12. Trier, 14. Rakel, 15. brazda, 16. Alah, 17. tram, 22. para, 23. Kent, 24. Idrinja, 27. krsta, 28. kiosk, 29. Krilov, 30. raka, 31. limona.